

Nr 63.

Av herr **Andersson** i Höör m. fl., *angående ändring i gällande bestämmelser om val av vägstämмоombud.*

I den av Kungl. Maj:t till 1934 års riksdag avlätna propositionen (nr 21) med förslag till lag om allmänna vägar m. m. föreslogs, att vägdistrikts beslutanderätt skulle utövas av ombud, vilka skulle väljas å kommunalstämma eller, i kommun där kommunalfullmäktige finnes, av dessa. Enligt propositionen skulle sålunda de vanliga kommunala rösträttsgrunderna komma att gälla. Vid propositionens behandling i riksdagen gjordes emellertid sådan ändring av det i propositionen framlagda förslaget, att rösträtt å kommunalstämma för val av ombud tillkommer en var i kommunens gemensamma angelägenheter röstberättigad man eller kvinna, som jämlikt näst föregående årets taxeringslängder är skyldig att erlagga vägskatt till distriktet. Varje röstberättigad äger en röst. Rösträtt får icke utövas av den, vilken häftar för skatt, som nyss nämnts och som förfallit till betalning under de tre sistförflutna kalenderåren. De sålunda antagna rösträttsbestämmelserna inflöto i lagen den 7 juni 1934 om vägdistrikt, vilken i sin helhet trädde i kraft den 1 januari 1937. Val av ombud med tillämpning av lagens rösträttsbestämmelser hava dock jämlikt övergångsbestämmelserna företagits under hösten 1935.

Det väcktes en motion vid 1936 års riksdag (II:396), vari föreslogs den ändringen av lagen om vägdistrikt, att de av Kungl. Maj:t i 1934 års proposition föreslagna grunderna för rösträtt för val av vägstämмоombud skulle gälla. De skäl som anfördes i sagda motion för detta förslag äro alltjämt gällande.

Vi anse att det inte finnes bärande skäl som tala för, att rösträttsvillkoren för kommunernas val av vägombud skola vara olika mot dem som gälla för övriga kommunala val. Därjämte blir hela denna valprocedur förenklad, om den vanliga kommunala röstlängden skall ligga till grund för valet, i stället för att en särskild röstlängd upprättas. Ytterligare förenkling sker genom att låta kommunalfullmäktige i de socknar, där denna institution är införd, förrätta sagda val.

Erfarenheterna från de hösten 1935 förrättade valen av vägstämмоombud ha också visat, att stora grupper oförvitliga medborgare genom rösträttsbestämmelserna blivit utestängda från medinflytande över vägärenden.

Under tider av arbetslöshet och ekonomiskt betryck händer det ofta, att många medborgare, ehuru skötsamma och plikttrogna, icke i rätt tid kunna fullgöra sin skattebetalning och därigenom berövas sin rösträtt. Detta kan drabba såväl löntagare som jordbrukare och verkar i hög grad kränkande för den allmänna rättskänslan.

Erfarenheten från de val av vägstämмоombud, som förrättats, visar, att den genomförda valordningen varit svårhanterlig särskilt i de större kommunerna. Hade valet där kunnat förrättas av fullmäktige, skulle denna omständliga valprocedur kunnat undvikas och dryga kostnader kunnat besparas.

Enligt vårt förmenande kommo även, genom den beslutade valordningen, vägombudsvälen att få en politisk prägel, som ej skulle ha blivit fallet, därest välen i de större kommunerna förrättats av fullmäktige. Då hade säkerligen träffats överenskommelser, varigenom de för uppdraget mest kvalificerade blivit valda med bortseende från partiåskådning.

Vi anse att de skäl, som anförts för att den kommunala rösträtten bör ligga till grund för kommunernas val av vägstämмоombud, äro sakligt starka och tungt vägande.

Det finnes ingen anledning att för dessa val skola gälla speciella rösträttsbestämmelser. Vi vilja även erinra om att huvudparten, minst 85 %, av de medel, varöver vägdistriktet förfoga, utgöres av bidrag av statsmedel i en eller annan form.

Då emellertid nu nämnd lagändring torde kräva komplettering med vissa övergångsbestämmelser, och då nya val av vägstämмоombud skola förrättas först år 1939, vilja vi begränsa vårt förslag till en skrivelse till Kungl. Maj:t i angivet syfte.

Vi föreslå därför,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t an hålla om förslag till sådan ändring i lagen om vägdistrikt, att val av vägstämмоombud skall förrättas enligt de grunder och på sätt Kungl. Maj:t föreslog i den till 1934 års riksdag i ämnet avlåtna propositionen.

Stockholm den 19 januari 1937.

Olof Andersson

i Höör.

Gustaf Karlsson.

E. P. Olsson.

Emil Andersson

i Prästbol.

Olof Andersson,

Malmö.

F. O. Ericsson,

Boxholm.

Alfr. Werner

i Hultsfred.

J. W. Mårtensson.

J. A. Persson,

Tidaholm.

O. Isacson.

Axel Landgren.

Elof Hällgren.